

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2013-06-28
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
4822-13 E
Enhet 2:6

SÖKANDE

MMM Göteborg Kirurgi Center AB, 556753-9944
Stampgatan 14
411 01 Göteborg

Ombud: Advokat Roger Wier
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 11235
404 25 Göteborg

MOTPART

Västra Götalands läns landsting
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Ombud: Regionjurist Linda Stalfors
Västra Götalandsregionen
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning på så sätt att upphandlingen av bemannade operationssalar, diarienummer SN 218-2012, får avslutas först sedan rättelse har gjorts genom en ny prövning av leverantörer och anbud.

Dok.Id 213176

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsratten@goteborg.dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:00-16:00
--	------------------------------------	--	----------------------------	--

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 2
4822-13 E**BAKGRUND**

Västra Götalands läns landsting (nedan landstinget) har genomfört en upphandling av bemannade operationssalar, diarienummer SN 218-2012. Av tilldelningsbeslutet framgår att endast ett av tre ingivna anbud har utvärderats. Vad gäller MMM Göteborg Kirurgi Center AB framgår att bolaget har uteslutits från upphandlingen med i huvudsak följande motivering. Av förfrågningsunderlaget framgår att landstinget får utesluta en leverantör på grund av att en eller flera företrädare för leverantören har haft uppdrag åt landstinget som har sagts upp i förtid på grund av brister i leverantörens agerande. Det framgår även att uteslutning kan bli aktuell om en leverantör, eller en eller flera företrädare för leverantören, under den senaste tvåårsperioden har haft ett uppdrag som har blivit uppsagt i förtid till följd av brister i uppdragets utförande. Vad gäller MMM Göteborg Kirurgi Center AB kan konstateras att bolaget har starka kopplingar till Mehran Monemi. Han har varit ordinarie ledamot i styrelsen fram till den 28 mars 2012. Hans fru Shoaleh Mohtadi-Tabrizi har därefter inträtt i styrelsen. Mehran Monemi är nu verkställande direktör och ensam ägare av Akutläkarna Heden AB, ett bolag som landstinget på grund av allvarligt fel i yrkesutövningen har valt att polisanmäla, utesluta från upphandling och häva avtal med.

YRKANDEN M.M.

MMM Göteborg Kirurgi Center AB yrkar att förvaltningsrätten i första hand förordnar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse vidtagits och i andra hand förordnar att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande. Uteslutningsgrunder ska tillämpas restriktivt och en leverantör kan endast uteslutas om det är klart visat att denne har gjort sig skyldig till ett allvarligt fel i yrkesutövningen (jfr Kammarrätten i Göte-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 3
4822-13 E

borgs dom i mål nr 4442-09). Det är landstinget som har bevisbördan för påståendet (jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 3117-05).

MMM Göteborg Kirurgi Center AB har inte haft några avtal med landstinget under de senaste åren. Bolaget och bolagets företrädare har inte heller haft några andra avtal som har blivit uppsagda i förtid de senaste två åren på grund av brister i uppdragets utförande. Vad gäller Mehran Monemi kan konstateras att han inte är företrädare för bolaget eller äger aktier i bolaget. Han är inte heller anställd i bolaget och uppbär varken lön eller annan ersättning. Han lämnade sitt tidigare uppdrag i samband med att han och hans fru ansökte om skilsmässa. Hans enda koppling till bolaget är numera att han är gift med en av styrelseledamöterna, vilket inte kan utgöra grund för uteslutning av bolaget. MMM Göteborg Kirurgi Center AB saknar dessutom kännedom om de brister som landstinget lägger honom till last och kan därför inte bemöta dem. Landstinget har sammanfattningsvis handlat i strid med 1 kap. 9 § LOU, särskilt principerna om lika-behandling och transparens, genom att inte utvärdera anbudet från MMM Göteborg Kirurgi Center AB trots att kraven i förfrågningsunderlaget har uppfyllts. För det fall förvaltningsrätten anser att tillämpningen av kravet är korrekt strider kravet som sådant mot 1 kap. 9 § LOU, särskilt mot de grundläggande principerna om proportionalitet och transparens. MMM Göteborg Kirurgi Center AB har lidit eller kan komma att lida skada eftersom bolaget har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och därför rätteligen skulle ha tilldelats kontraktet.

Landstinget anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Mehran Monemi har varit bl.a. verkställande direktör, styrelseordförande och ledamot i Akutläkarna Heden AB och Akutläkarna Stampen AB. Landstinget har från september 2008 till och med sista december 2011 haft avtal med båda bolagen. Landstinget har dock valt att häva avtalen i förtid och göra en polisanmälan om bedrägeri alternativt grovt bedrägeri sedan

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

det framkommit att verksamhet hos Akutläkarna Heden AB har stått i strid med tecknade avtal och varit av brottslig karaktär. Förundersökning beträffande brotten pågår för närvarande. Med beaktande av vad som har framkommit genom landstingets utredning står det dock klart att Mehran Monemi har gjort sig skyldig till brott och allvarligt fel i yrkesutövningen.

Vad gäller frågan om hans roll i MMM Göteborg Kirurgi Center AB kan noteras att han den 28 mars 2012, kort tid efter polisanmälan och hävningen av avtalen, har valt att utträda ur MMM Göteborg Kirurgi Center AB:s styrelse och lämna över platsen till sin fru. Han har dock under flera års tid haft en ledande roll med beslutandemakt i bolaget och har kvar en maktposition genom sin tidigare plats i styrelsen, sin kompetens och anknytningen till sin fru. Vad gäller påståendet att han har lämnat sina uppdrag på grund av en förestående skilsmässa kan noteras att han alltjämt är gift och bor på samma adress som sin fru. Förändringen av företrädarrollen har endast varit en konstruktion för att de kliniker som han har varit företrädare för även i fortsättningen ska kunna vara leverantörer åt landstinget. Han har fortfarande betydande intressen i MMM Göteborg Kirurgi Center AB och möjlighet att påverka verksamheten på ett indirekt sätt. Bedömningen att han utgör en faktisk företrädare för bolaget stöds bl.a. av vittnesuppgifter angående hans roll i bolaget. Enligt ett vittne ska han i samband med öppet hus ha uppgett att han utför olika slags operationer åt MMM Göteborg Kirurgi Center AB. Eftersom han får anses utgöra en faktisk företrädare har landstinget haft fog för beslutet att utesluta bolaget i enlighet med punkt 3 i förfrågningsunderlaget. Förutsättningarna för när en företrädarens roll kan leda till uteslutning har därvid angetts i enlighet med 10 kap. 2 § första stycket 4 LOU. Angivna förutsättningar har inte varit oproportionerliga eller otydliga. Landstinget har inte heller i övrigt agerat i strid med de grundläggande principerna i LOU.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

En leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,
2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,
3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen,
4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta,
5. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller
6. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 10 eller 11 kap.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 6
4822-13 E

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4. Myndigheten får, utom i de fall som avses i 4 §, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 5 (10 kap. 2 § LOU).

Utredning i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

3. Den upphandlande myndigheten kommer att utesluta anbudsgivare om anbudsgivaren eller företrädare för denne (om anbudsgivaren är en juridisk person) är dömd för deltagande i en kriminell organisation, bestickning, bedrägeri eller penningtvätt enligt 10 kap. 1 § LOU. Anbudsgivare äger inte heller rätt att använda underleverantör som är föremål för dessa omständigheter.

Vidare kan anbudsgivare komma att uteslutas om någon av omständigheterna som anges i 10 kap. 2 § 1-5 LOU föreligger avseende anbudsgivaren eller en företrädare för denne (om anbudsgivaren är en juridisk person). Anbudsgivaren kan även komma att uteslutas vid förekomst av omständigheter som har angetts i punkt 6. Anbudsgivare äger inte heller rätt att anlita underleverantör som är föremål för dessa omständigheter. För leverantörer som betalar skatt och sociala avgifter i Sverige kommer den upphandlande myndigheten via Skatteverket och Kronofogdemyndigheten att kontrollera om aktuella anbudsgivare och underleverantörer uppfyller ställda krav avseende skatter och sociala avgifter. Anbudsgivare som inte betalar skatt och sociala avgifter i Sverige ska tillhandahålla erforderliga intyg som visar att kravet uppfylls.

Beställaren får, utöver vad som anges i detta stycke, utesluta en sökande på grund av att en eller flera företrädare för leverantören tidigare har haft uppdrag åt beställaren som har sagts upp i förtid av endera part till följd av brister i leverantörens agerande. Inkommet anbud kan även komma att uteslutas om sökande, eller en eller flera företrädare för sökanden, under den senaste tvåårsperioden har haft uppdrag, åt beställaren, annat landsting eller andra uppdragsgivare, som blivit uppsagt i förtid till följd av brister i uppdragets utförande.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 7
4822-13 E

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns förutsättningar att vidta åtgärder enligt LOU.

MMM Göteborg Kirurgi Center AB har, som förvaltningsrätten har uppfattat landstingets inställning, uteslutits med stöd av 10 kap. 2 § första stycket 4 LOU på grund av Mehran Monemis koppling till bolaget. Den första frågan som förvaltningsrätten har att ta ställning till är därför om landstinget har visat att Mehran Monemi är företrädare för bolaget. Det är därvid ostridigt att han inte är längre är legal företrädare för bolaget. Frågan är följaktligen om landstinget har visat att han ändå ska betraktas som företrädare för bolaget.

Av förarbeten till LOU framgår att det utöver legala företrädare kan finnas andra personer som kan anses vara faktiska företrädare för juridiska personer. Avgörande är om företrädaren har betydande intresse, genom exempelvis eget eller närståendes aktie- eller andelsinnehav, och bestämmande inflytande över den juridiska personen. Bestämmande inflytande kan föreligga då företrädaren genom fullmakt har rätt att bestämma över den juridiska personens medel. Den som satt en bulvan eller målvakt i sitt ställe har i regel ett bestämmande inflytande och kan bedömas som företrädare. Även företrädare för moderföretag kan bedömas som faktisk företrädare för ett dotterbolag. Frågan vem som är företrädare för en juridisk person ska avgöras utifrån objektiva omständigheter i det enskilda fallet (se prop. 2006/07:128 s. 388).

Landstinget har i målet lyft fram omständigheter som visserligen kan anses tyda på att det i MMM Göteborg Kirurgi Center AB:s ledning föreligger ett bulvanförhållande. Landstinget har dock inte gett in någon utredning till

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

stöd för detta och kan därför, mot bolagets bestridande, inte anses ha visat att Mehran Monemi är att betrakta som en faktisk företrädare för bolaget. I avsaknad av utredning kan landstinget inte heller anses ha visat att Mehran Monemi har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen. Det har följaktligen inte framkommit att det har funnits fog för beslutet att utesluta MMM Göteborg Kirurgi Center AB från upphandlingen med stöd av 10 kap. 2 § första stycket 4 LOU. Eftersom bolaget i vart fall har riskerat att lida skada är förutsättningarna för ett ingripande enligt LOU uppfyllda. Den brist som konstaterats har endast påverkat det skede av upphandlingen då en prövning av leverantör och anbud görs. Det är därför tillräckligt att upphandlingen rättas på så sätt att landstinget gör en ny förutsättningslös prövning av leverantörer och anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Monika Knutsson
Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande i målet har varit Kristin Palm.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU